

מחשבת ישראל

תאריך עדכון: 17.04.2016

ספר החזיונות לר' חיים ויטל

מס' הקורס: 30406/01

המרצה: ד"ר אבי אלקיים

סוג הקורס: הרצאה

שנת לימודים: תשע"ז

סמסטר: א'

היקף שעות: 1 ש"ש

א. מטרת הקורס (מטרות על / מטרות ספציפיות):

באופן כללי מטרת הקורס היא לעמוד על תופעת החזיונות בעיר המקובלים צפת במאה ה־16. לנתח את התופעה המופלאה של המקובלים בעלי השראה נבואית החוזים מראות בחלום או מראות בהקיץ. ואולם, במהלך הקורס נתמקד בעיקר בחזיונותיו של ר' חיים ויטל מגדולי המקובלים בכל הדורות. נשרטט את הביוגרפיה הרוחנית שלו דרך החזיונות שלו ונדון בחזיונותיו המשיחיים. אחת המטרות העיקריות של הקורס היא להציע את התיזה כי החזיונות האישיים הן הבסיס להבנת האישיות המיסטית של ר' חיים ויטל ודרכם ניתן להעמיק חקר בכתבי התקבלה התיאורטיים שלו.

ב. תוכן הקורס: (רציונל, נושאים)

קריאה בספר החזיונות של ר' חיים ויטאל (1542-1620) לפי המהדורה: ספר החזיונות / יומנו של ר' חיים ויטאל; ההדיר והוסיף מבוא והערות משה מ' פירשטיין, ירושלים תשס"ו. נתמקד בתולדות כתבי היד של ספר החזיונות ובדפוסים השונים שלו. נעמוד על הצנזורה של חיבור זה בתולדות הדפוס ועל משמעויותיה. נפרוש את כל יצירותיו הקבליות של ר' חיים ויטל. עם זאת, נתמקד בקורס באישיותו המיסטית של ר' חיים ויטל כפי שבאה לידי ביטוי בחזיונותיו. נשרטט את חלומותיו. כמו כן, נדון בתודעתו העצמית כמשיח כפי שבאה לידי ביטוי בחזיונותיו המשיחיים.

ג. חובות הקורס:

דרישות קדם: מבוא לקבלה

חובות / דרישות / מטלות: נוכחות חובה בכל השיעורים. להכין את דפי המקורות שהמרצה מחלק לקראת כל שיעור ולקרוא את הספרות המחקרית הרלוונטית.

מרכיבי הציון הסופי (ציון מספרי / ציון עובר): עבודה רגילה או עבודה סמינריונית.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים: (רשימה או טבלה כדוגמת המצ"ב)

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת	הערות
1	צפת עיר המקובלים במאה ה-16		
2	על החיים הרוחניים בצפת במאה ה-16		
3	ביוגרפיה רוחנית של ר' חיים ויטל		
4	ר' חיים ויטל תלמידו של האר"י		
5	כתביו של ר' חיים ויטל		
6	על תולדות הספר חזיונותיו של ר' חיים ויטל בכתבי יד ובדפוסים		
7	צמורה וביקורת על הספר חזיונותיו של ר' חיים ויטל		
8	חלום תפיסת החלום אצל מקובלי צפת		
9	חזיונות לתולדות החזיונות במחשבה היהודית		
10	על ייחודן של חזיונותיו של ר' חיים ויטל		
11	בין אסלאם ליהדות בחזיונותיו של ר' חיים ויטל		
12	על חזיונותיו המשיחיים של ר' חיים ויטל		
13	על נשים מקובלות בספר החזיונות		
14	לדמותו המיסטית של ר' חיים ויטל		

ד. ביבליוגרפיה:

1	אביב"י, יוסף	קבלת האר"י, שלושה כרכים, ירושלים תשס"ח.
2	אורון, מיכל	'חלום, חזון ומציאות בספר החזיונות לר' חיים ויטל', מחקרי ירושלים במחשבת ישראל י (תשנ"ב), עמ' 299-309.
3	אידל, משה	Moshe Idel, 'Ascention, Gender and Pillars in Safedian Kabbalah', <i>Kabbalah</i> 25 (2011), pp. 55-108.
4	הוס, בועז	'פולחן קברי צדיקים בקבלת צפת', מחניים 14 (תשס"ג), עמ' 123-134.
5	הוס, בועז	'הקהילות הזוהריות של צפת' בתוך: שפע טל עיונים במחשבת ישראל ובתרבות ישראל מוגשים לברכה זק, בעריכת זאב גריס, חיים קרייסל בועז הוס, באר שבע תשס"ד, עמ' 149-169.
6	ויינשטיין, רוני	שברו את הכלים: הקבלה והמודרניות היהודית, תל אביב 2011.
7	ורבובסקי, רי"צ	ר' יוסף קארו: בעל הלכה ומקובל, ירושלים תשנ"ו.
8	זק, ברכה	בשערי הקבלה של רבי משה קורדובירו, ירושלים תשנ"ה.
9	חיות, יוסף	'דרך לא מקובלת? מיסטיקאיות יהודיות באספקלריה של ספר החזיונות לר' חיים ויטל', ציון סז (תשס"ב), עמ' 139-162.
10	חלמיש, משה	הנהגות קבליות בשבת, ירושלים תשס"ו.
11	יסיף, עלי	אגדת צפת: חיים ופנטסיה בעיר המקובלים, חיפה 2011.
12	מרוז, רונית	היבטים בתורת הנבואה הלוריאנית, עבות גמר, ירושלים תש"ן.
13	מרוז, רונית	גאולה בקבלת האר"י, חיבור לשם קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה, האוניברסיטה העברית, ירושלים תשמ"ח.
14	פין, לורנס	L. Fine, <i>Techniques of mystical meditation: for achieving prophecy and the Holy Spirit in the teachings of Isaac Luria and Hayyim Vital</i> , Brandeis University, Diss. 1976.
15	פין, לורנס	L. Fine, <i>Safed Spirituality: Rules of Mystical Piety, The Beginning of Wisdom</i> , New York 1984.
16	פין, לורנס	L. Fine, <i>Physician of The Soul, Healer of The Cosmos : Isaac Luria and his Kabbalistic Fellowship</i> ,
17	פכטר, מרדכי	מצפונות צפת: מחקרים ומקורות לתולדות צפת וחכמיה במאה הט"ז,

		ירושלים 1994.
18	פלאי, חגי	'הלכה חסידות קבלה והתגלות בצפת של המאה השש-עשרה: עיון בכתביו של ר' יוסף קארו', מחקרי ירושלים במחשבת ישראל כד (תשע"ה), עמ' 201-234.
19	שלום, גרשם	קבלת האר"י, בעריכת דניאל אברמס, לוס אנג'לס תשס"ח.
20	תמר, דוד	אשכולות תמר : מחקרים ועיונים בתולדות צפת וחכמיה וגדולי ישראל בדורות האחרונים, ירושלים 2002.
21	תשבי, ישעיה	תורת הרע והקליפה בקבלת האר"י, ירושלים תשל"ט.